

دستور جلسه ۲	
عنوان	بررسی مشکلات اجرای ماده واحده قانون تردد وسایل نقلیه خارجی مصوب ۱۳۷۳ مبنی بر اخذ عوارض حمل کالا با ناوگان غیر ایرانی - پیگیری مصوبه هفتاد و هشتمین نشست کمیته حمایت از کسب و کار مورخ ۱۳۹۹/۰۶/۳۱
مرجع طرح	کمیسیون حمل و نقل و لجستیک اتاق ایران، کمیسیون تسهیل تجارت و مدیریت واردات اتاق ایران، شوراهای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان های قزوین و آذربایجان شرقی، انجمن کشتیرانی و خدمات وابسته ایران
شرح مختصری از موضوع	<p>به موجب حکم تبصره ۲ ماده واحده قانون مقررات تردد وسایل نقلیه خارجی مصوب ۱۳۷۳/۰۴/۱۲، کالاهای ایرانی که در صورت وجود ناوگان ایرانی با ناوگان غیر ایرانی وارد کشور می شوند مشمول پرداخت عوارضی به میزان ۱۰٪ کل کرایه حمل کالای مورد حمل از سوی صاحب کالا خواهد بود که در زمان صدور مجوزهای حمل کالا توسط وزارت راه و ترابری اخذ و به حساب خزانه واریز می شود. ترتیبات اجرای این حکم نیز ذیل مواد ۲۰ تا ۲۶ آیین نامه اجرایی قانون مصوب ۱۳۷۳/۰۸/۱۱ آمده است.</p> <p>طبق ضوابط، همه واردکنندگان کالا مکلف به ورود کالا با ناوگان ایرانی اعم از دریایی، ریلی و جاده ای شدند و در صورت نبود امکان حمل با ناوگان ایرانی این سازمان مجوز واردات با ناوگان خارجی را صادر می کرد.</p> <p>فعالان بخش خصوصی این قانون بدو در حوزه حمل و نقل جاده ای به عنوان ابزار اعمال سیاستهای متقابل ترانزیتی در بخش حمل و نقل زمینی تصویب شده و در سال ۱۳۷۳ در تدوین آئین نامه، با افزودن پراوتزی در ماده ۲۰ آئین نامه، گستره شمول این عوارض به بخش دریایی و هوایی نیز تسری داده شده است. به همین دلیل چندین نوبت مورد اعتراض واقع شد اما در نهایت آرای هیات عمومی دیوان عدالت اداری دلالت بر این داشت که ماده ۲۰ آیین نامه اجرائی قانون مذکور در قسمت مورد اعتراض مغایرتی با قانون ندارد.</p> <p>لازم به ذکر است از نگاه فعالان بخش خصوصی در حال حاضر و با توجه به تغییر شرایط گذشته به نظر می رسد باید فرایند امور و مسیر اجرای این قانون و آیین نامه اجرایی آن مجدداً بررسی شود. از جمله ایرادات این فرایند عبارتند از:</p> <ul style="list-style-type: none"> • تشخیص وجود یا عدم وجود ناوگان ایرانی در موعد حمل یکی از ایرادات است که مطابق با ماده ۲۲ آیین نامه اجرایی به سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای کشور واگذار گردیده است؛ در این ارتباط بخش خصوصی به نقصان ناوگان ایرانی و عدم توانایی در پوشش تمامی درخواستهای حمل از سوی ناوگان ایرانی اشاره می کند و اظهار می نماید به هر دلیل ممکن مانند فرسودگی یا نرخ حمل زیاد ممکن است بازرگان تصمیم بگیرد که از ناوگان خارجی با نرخ پایین تر، کیفیت خدمات بالاتر یا ریسک کمتر برای حمل محموله خود استفاده کند. در این صورت به نظر ایشان به میزان ۱۰ درصد کرایه حمل جریمه می شود!

دستور جلسه ۲	
عنوان	بررسی مشکلات اجرای ماده واحده قانون تردد وسایل نقلیه خارجی مصوب ۱۳۷۳ مبنی بر اخذ عوارض حمل کالا با ناوگان غیر ایرانی - پیگیری مصوبه هفتاد و هشتمین نشست کمیته حمایت از کسب و کار مورخ ۱۳۹۹/۰۶/۳۱
موضوعه جلسه کمیته	<p>• نقاط بسیاری در جهان وجود دارند که به دلیل حجم کم تجارت آن مناطق با ایران، حضور ناوگان داخلی در آنجا اقتصادی نیست؛ بنابراین بازرگان داخلی چاره‌ای جز استفاده از ناوگان خارجی ندارد. نکته آن است که حتی در این حالت هم سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای کشور، بازرگان را مکلف به پرداخت عوارض ۱۰ درصدی می‌کند.</p> <p>• عوارض تعیین شده و دریافتی ازسوی سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای در بسیاری اوقات از ۱۰ درصد مبلغ فاکتور حمل صادر شده ازسوی ناوگان حمل خارجی تجاوز می‌کند و به نظر می‌رسد مبنای محاسبه سازمان راهداری نرخ تعرفه‌ای است که بازرگانان اطلاع دقیقی از شیوه تعیین آن، نسبت و چگونگی ارتباط آن با نرخ ۱۰ درصدی ندارند.</p>
اقدامات	<p>مقرر گردید فهرست مشکلات موجود در آیین‌نامه اجرایی قانون مقررات تردد وسایل نقلیه خارجی مصوب ۱۱/۰۸/۱۳۷۳ هیأت وزیران و ضوابط اجرایی قانون (مندرج در مصوبات شورایی عالی ترابری) توسط کمیسیون حمل‌ونقل و لجستیک اتاق ایران احصاء و به همراه پیشنهادات و راهکارهای اصلاحی به کمیته ماده ۱۲ ارائه گردد تا پس از بررسی، نسبت به تشکیل کارگروه مشترک بخش خصوصی با سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای جهت بازنگری آیین نامه و ضوابط مرتبط آن تصمیم گیری شود.</p> <p>۱. مصوبات کمیته طی نامه شماره ۱۰/۱/۶۲۸۱/ص مورخ ۱۳۹۹/۰۷/۰۷ به اعضای محترم کمیته حمایت از کسب و کار ارسال گردید.</p> <p>۲- کمیسیون حمل و نقل و لجستیک اتاق ایران طی نامه به شماره ۵۰/۲/۴۱۳۹/د مورخ ۱۴۰۰/۴/۵ پیش نویس آیین‌نامه اجرایی قانون مقررات تردد وسایل نقلیه خارجی را ارسال نمود.</p> <p>۳- مشکلات موجود در آیین نامه اجرایی قانون به سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای و درخواست تشکیل کارگروه طی نامه شماره ۱۰/۱/۷۹۸۰/ص مورخ ۱۴۰۰/۸/۲۲ ارسال شد. (به شرح پیوست)</p> <p>۴- نامه مجدد به سازمان راهداری و درخواست برگزاری جلسه جهت بررسی پیشنهادهای ارسالی و بازنگری آیین نامه به شماره ۱۰/۱/۱۰۰۲۴/ص مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۸ ارسال شد.</p> <p>۵- نظرات سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای وزارت راه و شهرسازی طی نامه شماره ۱۹۳۰۹۲/۷۴/۳ مورخ ۱۴۰۰/۱۲/۲ دریافت شد. (به شرح پیوست)</p>

پیوست شماره ۱

ردیف	متن آیین نامه فعلی	متن پیشنهادی آیین نامه (اتاق ایران)	دلایل ارائه اصلاحیه	نظر سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای (وزارت راه و شهرسازی)
۱	<p>ماده ۱: ورود و تردد وسایل نقلیه جاده‌ای خارجی اعم از مسافری و باری در قلمروی جمهوری اسلامی ایران، مستلزم اخذ پروانه تردد از سازمان حمل و نقل و پایانه و پرداخت مابه‌التفاوت سوخت است. تبصره ۱ - منظور از قانون در این آیین‌نامه، قانون "مقررات تردد وسایل نقلیه خارجی" است.</p> <p>تبصره ۲ - منظور از وسیله نقلیه خارجی، وسیله نقلیه‌ای است که در یکی از کشورهای خارجی ثبت و شماره‌گذاری شده و بر اساس قوانین و مقررات مربوط مجاز به حمل و نقل بار یا مسافر بین‌المللی باشد.</p> <p>تبصره ۳ - منظور از مابه‌التفاوت سوخت مصرفی، مابه‌التفاوت قیمت داخلی سوخت وسایل حمل و نقل با قیمت‌های متعارف خارجی است که بر اساس طول مسیر تردد و متوسط مصرف سوخت هر یک از وسایل نقلیه خارجی و در چهارچوب عملکرد و رفتار متقابل کشورهای اعزام‌کننده وسایل نقلیه، توسط سازمان حمل و نقل و پایانه تعیین شده و توسط رانندگان وسایل نقلیه خارجی به حساب خزانه واریز می‌شود.</p>	<p>تبصره ۴: منظور از ناوگان خارجی در این آیین نامه، ناوگان حمل و نقل جاده ای خارجی می باشد.</p> <p>تبصره ۵: منظور از ناوگان ایرانی (کامیون/کشنده/بارگیر) وسیله نقلیه ای است که با شماره پلاک انتظامی داخلی ثبت شده باشد.</p>	<p>شاف سازی تعاریف ناوگان ایرانی و ناوگان خارجی</p>	<p>ماده یک آیین نامه فعلی صراحتاً وسایل نقلیه جاده ای خارجی قید گردیده و همچنین در تبصره ۲ ذیل ماده موصوف نیز وسیله نقلیه خارجی تعریف گردیده است.</p> <p>در رابطه با تبصره ۵ پیشنهادی اتاق، به منظور تعریف ناوگان ایرانی می بایست کلیه پلاک های ثبتی در کشور (به طور مثال پلاک های مناطق آزاد) و نحوه تردد آن ها در آیین نامه موصوف بازتعریف گردد که این امر امکان پذیر نمی باشد.</p>

پیوست شماره ۱

ردیف	متن آیین نامه فعلی	متن پیشنهادی آیین نامه (اتاق ایران)	دلایل ارائه اصلاحیه	نظر سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای (وزارت راه و شهرسازی)
۲	ماده ۱۹ : مسئولیت احداث مجتمع‌های خدماتی و رفاهی رانندگان بر عهده شرکت حمل و نقل و پایانه‌های وسائط نقلیه باربری است و اعتبارات مربوط در این خصوص به عنوان منابع، در اختیار شرکت یاد شده قرار می‌گیرد.	سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای مکلف است در اجرای قانون دائمی برنامه های توسعه، گزارش هزینه کرد درآمدهای حاصل را به دولت ارائه نماید.	تبصره اصلاحی به منظور هدایت درآمدهای مربوط به عوارض حق پرچم برای توسعه و تجهیز پایانه ها است.	براساس ماده ۵ آیین نامه اجرایی سهم بهینه بخش های دولتی و غیردولتی در فعالیت های راه و آهن موضوع تصویب نامه شماره ۶۳/۱/۱۱۰۷۶۸ مورخ ۸۸/۸/۴ شورایعالی اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی مبنی بر اینکه انجام هرگونه خدمات رفاهی جانبی نظیر احداث، بهره برداری و نگهداری از مجتمع های رفاهی بین راهی و پایانه های عمومی بار، مسافر و شهرک های حمل و نقل و تیرپارکها توسط دولت از ابتدای سال ۸۹ ممنوع گردیده است. براساس تبصره ذیل ماده واحده قانون اجازه واگذاری امتیاز سرقفلی و ... (مصوب ۱۳۷۷) صدور مجوز تاسیس و بهره برداری از پایانه ها، مجتمع های خدماتی و رفاهی و هرگونه تاسیسات رفاهی بین راهی توسط اشخاص حقیقی و حقوقی و ساماندهی و تمرکز آن ها در نقاط مناسب شبکه راه های کشور بر عهده سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای کشور می باشد که احداث، نگهداری و بهره برداری از مجتمع های خدمات رفاهی و تیرپارک ها با أخذ موافقت اصولی از سازمان توسط بخش خصوصی صورت می پذیرد.

پیوست شماره ۱

ردیف	متن آیین نامه فعلی	متن پیشنهادی آیین نامه (اتاق ایران)	دلایل ارائه اصلاحیه	نظر سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای (وزارت راه و شهرسازی)
۳	<p>ماده ۲۰: در اجرای تبصره ۲ قانون، کلیه صاحبان کالاهای ایرانی که از ناوگان خارجی (زمین، دریایی، هوایی) نسبت به حمل و ورود کالاهای خود به داخل کشور استفاده می کنند موظف به اخذ مجوز حمل کالا قبل از مراحل گشایش اعتبار از سازمان حمل و نقل و پایانه هستند.</p> <p>تبصره - موارد استثنا در رابطه با صدور مجوز کلی برای کالاهایی که دارای شرایط خاص حجمی یا وزنی هستند بنا به پیشنهاد بالاترین مقام اجرایی دستگاه های ذیربط به تصویب شورای عالی ترابری می رسد.</p>	<p>در اجرای تبصره ۲ قانون، کلیه صاحبان کالاهای ایرانی که از ناوگان خارجی نسبت به حمل و ورود کالای خود به داخل کشور استفاده می کنند موظف به اخذ مجوز حما کالا قبل از مراحل گشایش اعتبار از سازمان حمل کالا و نقل و پایانه هستند.</p> <p>تبصره ۱: موارد استثنا در رابطه با صدور مجوز کلی برای کالاهایی که دارای شرایط خاص حجمی با وزنی هستند بنا به پیشنهاد بالاترین مقام اجرائی دستگاه های ذیربط به تصویب شورای عالی ترابری می رسد.</p> <p>تبصره ۲: ناوگان ایرانی منحصر به ناوگان شرکت کشتیرانی جمهوری اسلامی یا شرکت هواپیمایی</p>	<p>هدف از پیشنهاد تبصره ۲ رقع انحصار از شرکت های حمل و نقل دولتی است.</p>	

پیوست شماره ۱

ردیف	متن آیین نامه فعلی	متن پیشنهادی آیین نامه (اتاق ایران)	دلایل ارائه اصلاحیه	نظر سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای (وزارت راه و شهرسازی)
		جمهوری اسلامی نیست و در صورت حمل کالا با ناوگان سایر شرکت های ایرانی مشمول معافیت از پرداخت عوارض خواهد بود.		
۴	ماده ۲۲: در زمان صدور مجوز، سازمان حمل و نقل و پایانه موظف است در صورت وجود ناوگان ایرانی میزان عوارض ده درصد (۱۰٪) کل کرایه حمل را که باید توسط صاحب کالا به حساب خزانه واریز شود، در مجوز حمل قید نماید و در صورت تشخیص وجود نداشتن ناوگان ایرانی، مراتب باد در مجوز حمل صادر شده قید و تأیید شود. تبصره - کرایه واقعی حمل هر کالا، بر اساس نرخ متعارف حمل کالا و به قیمت "ارز خرید کالا"، توسط سازمان حمل و نقل و پایانه تعیین می شود.	تبصره ۱: آماده نبودن سرویس حمل در زمان مورد نظر صاحب کالا، در واقع می بایست به مثابه نبودن ناوگان ایرانی تلقی شود. تبصره ۲: مرجع تشخیص وجود یا نبود ناوگان ایرانی، و همچنین کرایه عرف حمل و نقل بین المللی، در شیوه های مختلف به شرح زیر است: - در حمل و نقل جاده ای، انجمن شرکتهای حمل و نقل بین المللی - در حمل و نقل دریایی: انجمن کشتیرانی - در حمل و نقل هوایی: انجمن شرکت های هواپیمایی	تبصره های ذیل ماده ۲۲ با هدف شفاف سازی و پیشگیری از تعبیرهای متفاوت از متن ماده ارائه شده است.	

کد مدرک: QMS-RE-75-01

شماره بازنگری: ۰۱

توزیع نسخ: دبیرخانه کمیته حمایت از کسب و کار

پیوست شماره ۱

ردیف	متن آیین نامه فعلی	متن پیشنهادی آیین نامه (اتاق ایران)	دلایل ارائه اصلاحیه	نظر سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای (وزارت راه و شهرسازی)
۵	ماده ۲۴: در صورت حمل کالا بدون اخذ مجوز حمل، وجود ناوگان ایران قطعی تلقی شده و صاحب کالا با اعلام سازمان حمل و نقل و پایانه و هنگام ترخیص کالا ملزم به پرداخت ده درصد (۱۰٪) کل کرایه واقعی حمل کالای مورد حلم می‌باشد و گمرک ایران برای انجام تشریفات گمرکی و ترخیص کالا باید اعلامیه وزارت راه و ترابری را مبنی بر پرداخت عوارض مذکور دریافت کند.	تبصره: ماخذ دریافت عوارض صرفا بر پایه وزن کالای مندرج در برنامه است.	تبصره ذیل ماده ۲۴ با هدف شفاف سازی و پیشگیری از تعبیرهای متفاوت از متن ماده ارائه شده است.	
۶	—	ماده جدید- ماده ۲۸: در اجرای قانون دائمی برنامه های توسعه کشور، درآمدهای حاصل از عوارض موضوع این آیین نامه در زمینه امور بهبود و توسعه ناوگان ایرانی و توسعه پایانه های مرزی هزینه می شود و سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای همه ساله گزارش هزینه کرد یاد شده را ارائه و منتشر می نماید.	هدف از پیشنهاد این ماده هدایت درآمدهای حاصل از عوارض حق پرچم در جهت اموری است که قانون تعیین نموده است.	